

Nota's, op 7 juni 1957 te Bonn tussen de Nederlandse en de Britse Regering gewisseld, tot verlenging van de werkingsduur van de op 11 juni 1956 te Bonn gewisselde nota's inzake de uitoefening van rechten en verplichtingen welke ten aanzien van de in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde Nederlandse militaire eenheden voortvloeien uit twee op 26 mei 1952 te Bonn gesloten en op 23 oktober 1954 te Parijs herziene Verdragen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 13 februari 1958.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 13 februari 1958.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 15 maart 1958.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands van de op 7 juni 1957 te Bonn tussen de Nederlandse en de Britse Regering gewisselde nota's tot verlenging van de werkingsduur van de op 11 juni 1956 te Bonn gewisselde nota's inzake de uitoefening van rechten en verplichtingen, welke ten aanzien van de in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde Nederlandse militaire eenheden voortvloeien uit twee op 26 mei 1952 te Bonn gesloten en op 23 oktober 1954 te Parijs herziene Verdragen (*Trb.* 1957, 229) ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij de in genoemde nota's vervatte overeenkomst.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Toelichtende nota

Sinds de inwerkingtreding van het op 23 oktober 1954 te Parijs tot stand gekomen protocol tot beëindiging van het bezettingsregime in de Bondsrepubliek Duitsland (zie *Trb.* 1956, 124, blz. 150) wordt de rechtspositie van vreemde troepen in de Bondsrepubliek Duitsland beheerst door het op 26 mei 1952 te Bonn ondertekende verdrag inzake de rechten en verplichtingen van buitenlandse krijgsmachten en de leden daarvan in de Bondsrepubliek Duitsland (zie *Trb.* 1956, 124). Dit verdrag werd, mede naar aanleiding van het niet tot stand komen der E.D.G., bij protocol van 23 oktober 1954 omgewerkt en aan de nieuwe toestand aangepast. Het verdrag, waarbij Nederland geen partij is en dat ook niet voorziet in toetreding door andere Staten, bevat niettemin een bepaling (zie artikel 1, lid 4), waarbij de mogelijkheid wordt geopend, dat andere Mogendheden dan de Grote Drie rechtstreeks de rechten en verplichtingen, welke in het bovengenoemde verdrag en het daarmee samenhangende Financiële Verdrag (*Trb.* 1956, 124) (zie artikel 1, lid 1, van dit verdrag) zijn neergelegd, tegenover de Bondsrepubliek Duitsland zullen geldend maken, c.q. ten opzichte van de Bondsrepubliek Duitsland op zich zullen nemen. Zulks dient te geschieden door een overeenkomst tussen een dezer andere Staten en (een van) de drie grote Mogendheden.

Voor zover een derde land overeenkomstig artikel 1, lid 4, van het verdrag van 1952 inzake de rechtspositie van vreemde troepen zelf (dus niet door bemiddeling van één der drie grote Mogendheden) voornoemde rechten en verplichtingen wil realiseren, dient de Bondsrepubliek Duitsland in de gelegenheid te worden gesteld van haar zienswijze daaromtrent te doen blijken, alvorens een overeenkomst tussen dat derde land en één dezer grote Mogendheden kan tot stand komen.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Ter uitvoering van bovengenoemde bepalingen werd — na raadpleging van de Bondsrepubliek Duitsland — bij notawisseling van 11 juni 1956 een overeenkomst tussen de Britse en Nederlandse Regering gesloten voor ten hoogste één jaar (*Trb.* 1956, 124).

In de bijlage B bij de overeenkomst werden de daarvoor in aanmerking komende bepalingen van de verdragen van Bonn in drie groepen samengevat. Voor zover de rechten en verplichtingen, omschreven in de beide verdragen, de Nederlandse strijdkrachten en haar leden betroffen, werden deze rechten en verplichtingen voor wat betreft

groep 1: door Nederlandse autoriteiten zelf gerealiseerd;

groep 2: door Nederlandse dan wel Britse autoriteiten gerealiseerd, al naar gelang zulks in een concreet geval het meest aangewezen was;

groep 3: door Britse autoriteiten ten behoeve van de Nederlandse strijdkrachten gerealiseerd.

De overeenkomst, die slechts handelde over de vraag, of de rechten en verplichtingen, vervat in bovengenoemde verdragen van Bonn, rechtstreeks dan wel door tussenkomst van Britse autoriteiten tegenover de Bondsrepubliek zouden worden gerealiseerd en dientengevolge geen belangrijke financiële verplichtingen voor Nederland met zich bracht, behoefde niet de goedkeuring van de Staten-Generaal, omdat zij behoort tot de categorie, bedoeld in artikel 62, eerste lid, onder c, van de Grondwet. Ter voldoening aan artikel 60, lid 2, der Grondwet werd zij overgelegd aan de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal, medegedeeld bij brieven van 27 april 1957 Bijlage *Handelingen* II 1956/57 — 4654).

Met het treffen van een regeling voor een beperkte geldingsduur meende de Regering destijds te kunnen volstaan, daar de bovengenoemde verdragen van Bonn voorlopige regelingen bevatten en slechts zouden gelden, totdat zij door andere — definitieve — regelingen, waarover de onderhandelingen reeds aan de gang waren, zouden zijn vervangen.

Daar de verwachtingen van de Regering te dezen niet in vervulling zijn gegaan, is bij notawisseling van 7 juni 1957 een nieuwe overeenkomst gesloten met de Britse Regering — ditmaal voor onbepaalde tijd —, ten einde de bestaande overeenkomst te verlengen.

Ter toelichting op de inhoud van de overeenkomst moge het volgende worden opgemerkt.

Daar het aantal der in de Bondsrepubliek Duitsland gelegerde Nederlandse militairen — afgezien van de troepen, die van tijd tot tijd voor oefeningen in de Bondsrepubliek verblijven — vrij gering is, verdient het naar het oordeel van de ondergetekenden de voorkeur, dat de Britse autoriteiten in het contact met de organen van de Bondsrepubliek ten behoeve van de Nederlandse strijdkrachten optreden. Dit spreekt te meer, indien het betreft militairen, behorende tot geïntegreerde hoofdkwartieren. Een voordeel hierbij is ongetwijfeld ook, dat men van Nederlandse zijde kan profiteren van de grote ervaring, welke de Britse autoriteiten in Duitsland hebben opgedaan. Het spreekt overigens vanzelf, dat men van Britse zijde, in gevallen,

waarin Nederlandse belangen zijn betrokken, niet optreedt dan in nauw overleg met de betrokken Nederlandse autoriteiten.

Wat de opsomming van de artikelen in de bijlage betreft, zij opgemerkt, dat slechts die artikelen behoeften te worden opgenomen, waarin sprake is van „de betrokken Mogendheid” (the Power concerned) of van „autoriteiten van de strijdkrachten” (authorities of the Forces). Ten aanzien van aangelegenheden, geregeld in artikelen, waarin uitsluitend sprake is van „de strijdkrachten” (the Forces), kunnen de Nederlandse instanties zonder meer rechtstreeks met de Duitse autoriteiten in contact treden.

De ondergetekenden zijn van mening, dat de opsomming in de bijlage, behorende bij de overeenkomst van 11 juni 1956, in het algemeen voor zich zelf spreekt. Op enkele belangrijke punten van het Krijgsmachtenverdrag zij intussen nog gewezen.

Artikelen 6, 7 en 8. Straf- en tuchtrechtelijke aangelegenheden blijven een Nederlandse verantwoordelijkheid. De Nederlandse commandant en de Nederlandse militaire rechter zullen derhalve de bevoegdheden, hun in het kader van het verdrag toekomende, kunnen uitoefenen.

Artikelen 4 en 7, lid 6. Dat de uitvoering van deze bepalingen tot een Britse verantwoordelijkheid is gemaakt, vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat de bescherming van de veiligheid van vreemde troepen in Duitsland uitdrukkelijk tot een prerogatief van de drie grote Mogendheden is verklaard.

Artikel 25, lid 2. Door de uitvoering van deze bepaling mede aan de Nederlandse autoriteiten op te dragen, is het mogelijk, dat met name voor oefenende troepen, die naar Duitsland gaan, het oponthoud aan de grenzen wordt bekort (zie ook artikel 35, lid 5).

Artikel 38. De legering van de troepen is een aangelegenheid, die door de Britse autoriteiten ten opzichte van Duitsland wordt behandeld, daar de behoeften van de troepen van verschillende nationaliteit aan legeringsruimte op elkaar moeten worden afgestemd alvorens met de Duitse autoriteiten overleg wordt gepleegd.

Aan dit overleg kan echter — dit geldt overigens ook voor de artikelen 40 en volgende — mede van Nederlandse zijde worden deelgenomen.

De onderhavige overeenkomst wordt sedert 11 juni 1957 voorlopig toegepast.

Ten slotte merken de ondergetekenden, onder verwijzing naar artikel 8, lid 14, van het Financiële Verdrag, nog op, dat inzake de regeling van schade, toegebracht door Nederlandse troepen in Duitsland, een afzonderlijke overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland is gesloten (*Trb.* 1957, 230).

De Minister voor Defensie,

C. STAF.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.